

TMMOB
ELEKTRİK
MÜHENDİSLERİ
ODASI

**Yetkin/Yetkili/Uzman
MÜHENDİSLİK
KAVRAM VE
UYGULAMALARI
KURULTAYI**

**YEREL ETKİNLİKLER SONUÇ BİLDİRGELERİ
2009**

**Yetkin/Yetkili/Uzman
MÜHENDİSLİK KAVRAM VE
UYGULAMALARI KURULTAYI
YEREL ETKİNLİKLER
SONUÇ BİLDİRGELERİ**

**Yayına Hazırlayan
Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi**

Adres: Dikilitaş Mah. Eren Sok. No: 30
Beşiktaş-İSTANBUL

Tel: (0212) 259 11 50 • **Faks:** 258 36 55

E-posta: istanbul@emo.org.tr

Web: <http://istanbul.emo.org.tr>

Baskı: Erdem Matbaacılık

Adres: Seyrantepe Mah.

İbrahimkaraođlanođlu Cad. Cidar Sok. No:5

Seyrantepe • İstanbul

Tel: 0212 284 94 07 (pbx) • **Fax:** 0212 324 25 05

E-posta: info@erdemmatbaacilik.com.tr

*Bu eserin yayın hakkı ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI'na aittir. Kitaptaki bilgiler kaynak
gösterilerek kullanılabilir.*

ÖNSÖZ

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası tarafından 24-25 Ekim 2009 tarihlerinde Yetkin, Yetkili ve Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı, Yıldız Teknik Üniversitesi Merkez Kampus Oditoryum Salonu'nda düzenlenecektir.

Kurultay'da gerek EMO içerisinde gerekse TMMOB bünyesinde tartışılan ve farklı uygulama şekilleri bulunan yetkin, yetkili ve uzman mühendislik kavramlarının, EMO içerisinde sağlıklı bir şekilde tartışılmasını sağlamak ve bu tartışma sonucunda EMO örgütlülüğünde bir karar birlikteliğine varabilmek amaçlanmaktadır.

Kurultay kapsamında gerek EMO örgütlülüğü içerisinde bu konu çerçevesinde tartışılan kavramların, gerekse TMMOB örgütlülüğü içerisinde yapılan uygulamaların tartışılması hedeflenmektedir.

Tartışmalar;

- Yetkin/Yetkili/Uzman Mühendislik
- AB Uyum Yasaları ve GATS Süreci
- YÖK ve Diploma Unvanları, Mühendislik Eğitimindeki Güncel Durum ve Akreditasyon
- Belgelendirme ve Mesleki Yeterlilik
- TMMOB içerisindeki Uygulamalar
- Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler (Mesleki Yeterlilik Kurumu, Yabancı Mühendislerin Çalışması Hakkındaki Kanun)
- Nasıl Bir Meslek İçi Eğitim Uygulaması Olmalı

ana başlıkları altında gerçekleştirilecektir.

Kurultay sonrasında varılan sonuçların EMO içerisinde bir fikir birliği sağlayacağı inancındayız.

KURULTAY DÜZENLEME KURULU

KURULTAY PROGRAMI

24 Ekim 2009 Cumartesi

09.30 - 10.30	Kayıt
10.30 - 11.15	Açılış Konuşmaları
11.15 - 12.30	Kurultay Yerel Etkinlikler Bilgilendirmesi Yürütücü: Mehmet MAK EMO Adana Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı
12.30 - 13.30	<i>Öğle Yemeği</i>
13.30 - 15.30	I. Oturum: AB Uyum Yasaları, GATS Süreci ve Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler Yürütücü: Sırdaş KARABOĞA TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi
15.30 - 15.45	<i>Ara</i>
15.45 - 18.00	II. Oturum: Mühendislik Eğitimi, Akreditasyon, YÖK ve Diploma Unvanları Yürütücü: Kamer GÜLBELAY EMO Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

25 Ekim 2009 Pazar

10.00 - 13.00	III. Oturum: Yetkin/Yetkili/Uzman Mühendislik, Belgelendirme, Mesleki Yeterlilik, Meslek İçi Eğitim ve TMMOB İçi Uygulamalar Yürütücü: Ramazan PEKTAŞ EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı
13.00 - 14.00	<i>Öğle Yemeği</i>
14.00 - 16.30	Forum: Kurultayın Değerlendirilmesi Yürütücü: Mustafa ŞERİT EMO Kocaeli Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı
16.30 - 16.45	<i>Ara</i>
16.45 - 18.00	IV. Oturum: Sonuç Bildirgesinin Görüşülmesi Yürütücü: Erhan KARAÇAY EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

"Oturumlar Forum şeklinde yapılacaktır"

Yetkin/Yetkili/Uzman

**MÜHENDİSLİK KAVRAM VE
UYGULAMALARI KURULTAYI**

YEREL ETKİNLİKLER

14 Şubat 2009	ANKARA
14 Mart 2009	KOCAELİ
21 Mart 2009	BURSA
18 Nisan 2009	İSTANBUL
16 Mayıs 2009	MERSİN
20 Mayıs 2009	DENİZLİ
23 Mayıs 2009	İZMİR
30 Mayıs 2009	ADANA
6 Haziran 2009	SAMSUN

**Yetkin/Yetkili /Uzman
MÜHENDİSLİK KAVRAM ve UYGULAMALARI
KURULTAYI**

**YEREL ETKİNLİKLER
SONUÇ BİLDİRİGELERİ**

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
ANKARA PANEL / FORUMU”
14 Şubat 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Ankara Şube etkinliği olarak 14 Şubat 2009 Cumartesi günü İnşaat Mühendisleri Odası Toplantı Salonu'nda yapıldı. Yaklaşık 90 katılımcının yer aldığı Kurultayın birinci yerel etkinliği, EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş ve Eğitim-Sen 5 No'lu Şube Başkanı Haydar Karayünlü'nün açılış konuşmalarıyla başladı.

Ramazan Pektaş, uzun süredir mühendislik mimarlık alanlarında tartışmalar yapıldığını ve GATS süreci ile birlikte bu tartışmaların yoğunlaştığını belirtti. GATS ile hizmetlerin ticarileşmesinin yaygınlaştığı, sermaye lehine uygulamalarda bulunulduğunu belirtti. Pektaş, 1999 Depremi'nden sonra çıkan özellikle yetkin, yetkili, uzman mühendislik kavramları ile birlikte konunun çok farklı noktalara geldiğini söyleyerek sözlerine son verdi.

Eğitim-Sen 5 No'lu Şube Başkanı Haydar Karayünlü, neoliberal yeni sağ politikaların yön verdiği küreselleşme sürecinin salt ekonomik ilişkileri daha

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

verimsiz hale getirmekle kalmadığını, siyasal ve toplumsal alanı piyasa temelinde yeniden tanımladığını ve bu süreçte eğitim alanının özellikle yüksek öğretimin köklü değişimlere uğratılarak eşitsizliklerin artmasına neden olduğunu vurguladı. Yetkin mühendislik kavramındaki tartışmaların temelinde mühendislik eğitimi piyasa ilişkilerine tabi kılmanın yattığını söyleyen Karayünlü, Yetkin/Yetkili Mühendislik Kurultayı ile yetkin mühendislik sorununun mühendislik eğitimi de kapsayacak biçimde bütün boyutlarıyla ele alınarak tartışılması gerektiğini belirterek konuşmasına son verdi.

Açılış konuşmalarının ardından, Eğitim-Sen 5 No'lu Şube adına Onur Can Taştan'ın oturum başkanlığı yaptığı panelde, ODTÜ öğretim üyelerinden Prof.Dr. Ahmet İnam, Bilkent Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof.Dr. Hayrettin Köymen, ODTÜ öğretim üyelerinden Prof.Dr.Tuğrul Tankut ve Muğla Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof.Dr.Atila Göktürk yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik kavramları konusunda görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Davetli Konuşmacılar bölümünde ilk konuşmayı yapan Prof.Dr. Ahmet İnam, tüm bu tartışmalara başlamadan önce *"Mühendis kimdir ve bu dünyada yeri anlamı nedir?"* sorusunun sorulması gerektiğini belirtti. Konuşmasını, *"İnsan olarak mühendis ele alınmalı, yapılan işin, üretilen makinenin, tesisin insan hayatındaki yeri düşünülmesi, özellikle ülkenin gidişatında mühendisin durumunun çok başarılı olması gerekir"* diye bitirdi.

Prof.Dr. Hayrettin Köymen, üniversitelerde mühendislik eğitiminin teorik bilgiler üzerinde şekillendiğini ve yeni mezun mühendislerin uygulama deneyimi yetersiz anlamında algılanabileceğini belirtti. Üniversitelerde verilen mühendislik eğitiminin programlarının hedeflerinin öğrenme objektifleri ve kazanılacak beceriler olduğunu, programların hedefleri ve uygulama alanları ile ilişkilerinin oluşturulmasının ise meslek odalarının ana görevi olduğunu ifade eden Köymen, *"Bunun için meslek odasının donanımlı olmasını, gerekli kural ve süreçleri doğru olarak tanımlamasını, profesyonel nitelikler tanımlamasını ve belgelendirme yapmasını"* vurgulayarak sunumunu tamamladı.

"Neden ve Nasıl bir Yetkin Mühendislik?" konusunu işleyen Prof.Dr. Tuğrul Tankut, yetkin mühendisin, meslek bilgisi ve yeteneği ile meslekte deneyim birikimi ile kişiliği ve etik anlayışı ile belli bir olgunluk düzeyine eriştiğini kanıtlamış bir mühendis olduğunu vurguladı. Konuşma, *"Amaç, kişiler ve toplum yararına, etik ilkelerine uygun, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetleri üretilmesine yönelik gelişmelere katkıda bulunmaktadır"* söylemiyle sonlandı.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

Prof.Dr. Atilla Göktürk mühendislikte ve mühendislik eğitiminde meslek ve meslektaş kavramlarının yeniden tanımlanmasının ve lisans eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi gerektiğini söyleyerek konuşmasına başladı. Mevcut koşullarda hizmetin ticarileştiğini ve kamu yararı kavramının ortadan kalktığını vurgulayan Göktürk, TMMOB ve bağlı Odalarının yönetimlerinin üyelerin beklentilerine yanıt vermediğini, karşı olunduğu söylenen birçok uygulama ile ilgili düzenlemelerin TMMOB ve Odalar içinde yapıldığını bu durumun da tutarsızlık olduğunu, neoliberal politikalar için yapılmış bir aracı düzenlemenin TMMOB'nin görevi olmadığını dile getirdi. Göktürk, *“asil sorun emekte nitelik sorunudur, nitelikli iş gücü değersizleşmiştir. Nitelikli iş gücü sermayenin işini kolaylaştıran iş gücüdür, belgelendirme mekanizması da nitelikliyi daha nitelikli yapmak içindir”* dedi.

Etkinliğin öğleden sonraki kısmında gerçekleştirilen ve Ramazan Pektaş'ın oturum başkanlığı yaptığı Yetkin Mühendislik oturumunda Hüseyin Yeşil (EMO), Timur Akçalı (Eğitim-Sen), Ozan Doğan (EMO), Mahir Akçan (MMO), İbrahim Helvacı (İMO) ve Ali Yiğit (EMO) yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik uygulamaları konusunda görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Hüseyin Yeşil, yetkin mühendislik tartışmalarının 1999 Depremi'nden önce başladığını, SMM Yönetmeliği'nin de bir tür belgelendirme olduğunu ve belgelendirmenin tarihçesinin 1970'lere kadar uzandığını vurguladı. Belgelendirme ve yetkilendirmenin, bu ülkenin iç sorunlarından kaynaklandığını, TMMOB'de yapılması gereken ve ihtiyaçları karşılayan bir iş olduğunu söyledi. Tartışmaların yeni olmadığını, dün evet deyip bugün hayır denilebileceğini fakat TMMOB'de bir kırılma olacaksa bunun temelinin mücadeleye bakışla ilgili olması gerekir diyerek sözlerini tamamladı.

Timur Akçalı, üniversite eğitiminde rekabet ortamı ve neoliberal politikalar ile birlikte yeni bir döneme girildiğini, YÖK'ün 2005 yılında aldığı kararla mühendislik eğitimi sonrasında verilen diplomalardan mühendislik unvanının kaldırdığını vurgulayarak, *“unvansız diplomalar meşruiyet kazanıyor. TMMOB ve bağlı Odaların ilk yapması gereken üniversiteyi etkileyen neoliberal politikaları protesto etmek olmalıdır”* dedi.

Ozan Doğan, Yetkin Mühendisliğin, tüm ülkede kişiler ve kamu yararı ile etik ilkelerine uygun, bilimsel gerekler ve çağdaş tekniklere dayalı, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin sunulmasını ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamak olarak tanımlandığını ve amacının belli nitelikleri taşıdığını kanıtlamış olan mühendislerin bir katalogta toplanmasını sağlamak olduğunu dile getirerek, bu durumun uygulamasının ise

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

zorunlu stajyerlik ve ücretli sınavlar olduğunu dile getirdi. Konuşmasında TMMOB'de yapılan yetkin mühendislik tartışmalarının tarihçesini aktaran Doğan, "Üniversitelerin hali ve verdikleri eğitim ortada. Bu ortamların bozulmuş olması başka bir mekanizma tanımlamayı haklı kılmaz. Doğru olan, üniversite eğitimi yetersizse, bu eğitimi yeterli durumu getirmektir" dedi. Meslek içi eğitime değil yetkin mühendisliğe karşı olduğunu belirten Doğan "diplomayı kısıtlayan bir belgeyi tanımamalıyız" diyerek sözlerini sonlandırdı.

Mahir Ulaş Akcan, Makine Mühendisleri Odası'ndaki belgelendirme çalışmalarını aktardı. "Yetkin Mühendislik sisteminin amacı, tüm ülkede kişiler ve kamu yararı ile etik ilkelerine uygun, bilimsel gerekler ve çağdaş tekniklere dayalı, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin sunulmasını ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamak olarak tanımlanmaktadır" diye devam etti. Mesleki yeterlilik konusunun tartışılması gereken asıl konu olduğunu belirten Akcan, "Ulusal mesleki mevzuatlarımız oluşturulup uygulanmaya konulmazsa, AB üyesi tüm ülkelerin meslek mensupları ülkemizde hiçbir koşul ve şarta bağlı olmaksızın çalışabilirken, ülkemiz mühendisleri mesleklerini AB ülkelerinde aynı biçimde icra edemeyeceklerdir" diye konuştu.

İbrahim Helvacı sunumunda İMO'daki yetkin mühendislik uygulamalarından örnekler verdi. Helvacı, Yetkin Mühendislik Yönetmeliği'nin amacını "Mesleğin temel kavramları ve uygulama ilkelerine hâkimiyeti, deneyim birikimi ve etik anlayışıyla belli bir olgunluk düzeyine erişmiş; kendi uzmanlık alan(lar)ında nitelikli ve güvenilir hizmeti verebilecek inşaat mühendislerinin tespiti ve belgelenmesi" olarak tanımladı. Yetkin Mühendislik Kurulu, sınav kurulu, uzmanlık alanları, başvuru koşulları, sınav ve değerlendirme aşamaları ile ilgili bilgiler veren Helvacıoğlu, "Mühendis olmak, mühendislik diplomasını almakla başlayan bir süreçtir. Gerek toplum yararına mühendislik ve gerekse mühendisliğin mesleki sorunlarını çözmek açısından mühendislik belgelendirme sistemi tek başına yeterli değildir; ancak önemli bir öğedir" diyerek sunumunu bitirdi.

Son konuşmacı Ali Yiğit, yetkin mühendislik sorununun teknik bir tartışmadan çok politik olduğunu vurgulayarak, konu basitçe "TMMOB Odalarının kendi meslek alanlarını düzenlemesi olarak algılanamaz" dedi. YÖK'ün 2005 yılında aldığı karara gönderme yapan Yiğit, "Bu kararın doğruluğu yanlışlığından öte yasal dayanağı yoktur. Karar, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasa'ya aykırıdır. 3458 sayılı Yasa'nın 5. Maddesi ilgili bölümden mezun olanlara mühendis unvanlı diploma verileceğini tanımlamaktadır. Yani YÖK'ün kararı yeni bir yasa ile desteklenmedikçe

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

hukuken geçerli değildir” diye konuştu. YÖK’ün aslında kendi üniversitelerinden mezun olan mühendislik fakültesi mezunlarına unvan vermeyerek; EUR-ING için aranan koşulların bir kısmını ortadan kaldırdığını vurgulayan Yiğit “Özet olarak; YÖK olası bir AB üyeliği sürecinde tüm mühendis ve mimarları korumasız bırakmaktadır” dedi. Konunun yetkinlik, yeterlilik iyidir veya kötüdür tartışması olmadığını bu ekseninde tartışılırsa sanki yetkin olmak kötü bir şey gibi algılanabileceğini belirten Yiğit, “Oysa yetkinlik tartışmasının neye hizmet ettiği ve kimin çıkarına olduğu üstünden tartışırsak doğru noktada duruyoruz demektir. Yetkinlik tartışmasının küreselleşmenin kurumsal ayaklarından biri ve ülkemiz mühendis ve mimarları aleyhine işleyen bir süreç olduğu gerçeğinden hareket edersek Yetkin Mühendislik’e karşı oluruz” diye konuştu.

Oturum konuşmacıların sunumlarını yapmasının ardından soru, cevaplar ve üyelerin düşüncelerini aktarmaları ile devam etti. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Mühendislik eğitimi veren bölümler arasında; öğretim elemanı sayısına dayalı, müfredat farklılıklarına dayalı, laboratuvar ve test olanaklarına dayalı farklılıklar vardır. Mezunlar arasında ciddi bir şekilde unvan ve yetki karmaşası yaşanmaktadır. Bu çelişki ve farklılıklar mezuniyetten itibaren meslektaşlarımız arasında ciddi bir eşitsizlik ve dengesizlik yaratmaktadır. Ayrıca ülkemizde istihdam ile eğitim arasında ciddi bir uyumsuzluk mevcuttur. Bazı alanlarda eleman eksikliği varken bazı alanlarda da istihdam fazlası vardır.
2. Belgelendirme, Mesleki Yeterlilik ve Yetkinlik bu ülke topraklarında yaşanan sorunların ya da eksikliklerin sonucu ortaya çıkmamıştır. Uluslararası ölçekte yaşanan “küreselleşme” sürecinde “mesleklerin dönüşümü ve mesleki yeterliliklerin düzenlenmesi” bu tartışmaları doğurmuştur. Burada da en önemli süreç GATS sürecidir.
3. GATS, bugüne kadar kısmen koruma altında kalmış hizmet alanlarının uluslararası hizmet sermayesinin serbest dolaşımına yani sınırsız sömürüsüne açılması ve bu sömürüye engel olabilecek her şeyin, yani yerel hizmet sunucuların, yerel bürokrasinin tasfiyesi anlamına gelmektedir. Bugün için meslek ve alanlarda yaşanan yeniden yapılandırma süreci de emperyalist politikaların hayata geçirilme araçlarından biri olan GATS ile direkt biçimde bağlantılıdır. Ticarileşen eğitimden, yetkin mühendislik ve ücretli avukatlık uygulamalarına, Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası’ndan, çıkarılan iş-kölelik yasalarına kadar yaşanan tüm dönüşümlerde GATS süreci karşımıza çıkmaktadır.

4. AB sürecinde Gümrük Birliği'ne girilmesi de sürecin bir başka ayağını oluşturuyor. AB giriş sürecinde mal ve hizmetlerin serbest dolaşımı kapsamında “mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması başlığı altında” ve AB müktesebatına uyum çerçevesinde mühendislerin diplomaları da sorgulanmaya başlanacaktır. Bu noktada sürecin tamamlayıcı unsurları olarak YÖK'ün diplomalardan mühendislik unvanını kaldırması, yabancı mühendislere çalışma izni veren kanun tasarısının hazırlanması ve en önemlisi Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun çıkarılması sayılmalıdır.
5. Bu noktada odalarımızın yapması gereken mühendislik eğitiminde yaşanan olumsuzluklar karşısında taraf olmak ve baskı oluşturmaktır.
6. Yetkin Mühendislik ve Belgelendirme konularının bu ülkenin mühendislik sorunlarının çözümüne yönelik bir ihtiyaçtan çıkmadığını, uluslararası ölçekte AB-GATS sürecinde mesleklerin dönüşümü kapsamında ki düzenlemelerin bir gereği olarak ülkemize dayatıldığı gerçeğinden hareketle, AB-GATS'a karşı net bir tavır alınması gereklidir.
7. Sistemin, eğitimden başlayarak oluşturduğu eşitsizliğin, yetkin, uzman, yeterli, profesyonel, sertifikalı, vb. mühendislik-mimarlık tanımlarıyla tescillenmesi, mühendis-mimarların büyük çoğunluğunun, piyasa ve sömürü koşullarına terk edilmesi anlamına gelmektedir. Sorunlara bütünsel bir bakışla yaklaşarak, kaynağına inmek ve çözmeye çalışmak yerine, var olan eşitsizliği kabullendirmeye çalışan bir yaklaşım her alanda mahkum edilmelidir.
8. TMMOB bir mücadele örgütüdür, mücadele geleneği ve üyesi ile olan güçlü bağları ile büyümüştür. Yetkin Mühendislik ve Belgelendirme sürecine ilişkin kafa karışıklığı giderilmesi ve TMMOB'nin üyesi ile birlikte aktif bir karşı duruş sergilemesi hayati önemdedir. Süreç hızla işlemektedir. Daha geç kalındığında ulusal mühendislik-mimarlık gücümüzün yabancı tekeller karşısında tasfiye edilmesine karşı duruş sergilemek mümkün olamayacaktır.
9. Nasıl kamu kurumlarındaki bozulma özelleştirme için bir gerekçe olamazsa, mühendislik eğitiminde yaşanan bozulma da akademik eğitim dışı bir mühendislik tarifinin yani yetkin/yetkili mühendisliğin gerekçesi olamaz.
10. Tüm bu noktaları göz önünde bulundurarak, EMO meslek içi eğitim faaliyetlerini sürdürmeli, mesleki denetim ve kamusal denetim konusunda çaba göstermelidir.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
KOCAELİ PANEL / FORUMU”
14 Mart 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekreteryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Kocaeli Şube etkinliği olarak 14 Mart 2009 Cumartesi günü Kocaeli Üniversitesi Anıtpark Yerleşkesi'nde yapıldı. Yaklaşık 170 katılımcının yer aldığı Kurultayın ikinci yerel etkinliği, Mimarlık Fakültesi Dekanı Kamuran Öztürk ve EMO Kocaeli Şube Başkanı Mustafa Şerit'in birer konuşmasıyla başladı. Açılıştta Doçentlik unvanını alan Kocaeli Üniversitesi Öğretim Üyesi H. Tarık Duru'ya tebrik için çiçek verildi.

İki oturum halinde gerçekleştirilen panelin ilk oturumunda "*Mühendislik Eğitimi ve Mühendislik Hizmet Alanları*" konusu tartışıldı. Doç. Dr. Tarık Duru'nun yönettiği oturumda Prof. Dr. Tuğrul Tankut mühendislik mesleğinin tanımından başlayarak, nasıl bir mühendislik eğitimi ve nasıl bir mühendislik sorusuna yanıt aradı. Dr. Şirin Gülcen Eren ise AB, DTÖ ve GATS sürecinin işleyişini ve ülkemizde mesleğe etkilerini ele aldı. Doç. Dr. Ahmet Öncü ise mühendislerin giderek ücretli çalışır hale geldiklerini ve krizin etkisiyle de giderek yoksullaştıklarına değindi.

EMO Kocaeli Şube Yazmanı H. Avni Haznedaroğlu'nun yönettiği ikinci oturumda yine Prof. Dr. Tuğrul Tankut neden yetkin mühendislik sorusunu tartışmaya açtı. Sonrasında söz alan EMO'dan Orhan Örcü ise hizmet üretiminin kalitesi için akreditasyon ve belgelendirmenin önemine vurgu yapan bir konuşma yaptı. EMO'dan Kurtuluş Kaya ise yetkin mühendislik konusunun politik bir tartışma olduğunu, tasarı ile mühendisler arasında kastlaşma yaratılacağını ve yeni mühendislerin ucuz işgücü olarak değerlendirileceğini belirtti. Jeoloji Mühendisleri Odasından Tahir Öngör ise mühendislik hizmetinin kamusal bir hak olduğunu, bu yüzden mühendislik hizmetinin kamusal olarak üretilmesi gerektiğini ifade etti.

İkinci oturumdan sonra Avni Haznedaroğlu'nun yönettiği forum kısmında mühendis ve mühendislik öğrencilerinden yaklaşık 25 kişi söz alıp görüş ve düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. AB, GATS gibi kurumların ülkelerin ekonomik ve idari açıdan yeniden yapılandırılmasını dayattığı, küreselleşme söylemleriyle hizmet üretiminin ticarileştirildiği, bu alanların uluslararası sermayenin egemenliğine açıldığı belirtilmiştir. Yetkin mühendislik uygulamalarının da, emperyalizme yeni sömürü alanları yaratılması sürecinin bir parçası olduğu ifade edilmiştir.
2. Yetkin-Yetkili Mühendislik uygulamasına karşı çıkan görüşlerde; mühendislik hizmetlerinin eğitim, sağlık, sosyal güvenlik hakları gibi bir hak olarak ele alınması gerektiği, bu nedenle de kamusal olarak üretilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
3. Yaşanan sorun ve sıkıntıların esas nedeninin mühendislik “hatası” olmaktan çok -ki bunun da etkisi vardır- piyasadaki kar rekabetinin yarattığı kalitesiz, niteliksiz ticari hizmet ve mal üretiminden kaynaklandığı, kamusal bir mühendislik hizmet üretimi söz konusu olmadığı sürece deprem, çevre, planlama, su vb. birçok konuda sorunların yaşanmaya devam edeceği ifade edilmiştir. Bu noktada kamu denetiminin önemi vurgulanmıştır.
4. Belgelendirmenin mesleki yeterlilik sorununu çözmediği, mesleki yeterlilik sorununun kar güdüsünün olmadığı, en azından kamu denetiminin uygulanabildiği koşullarda mühendisler arasında kastaşma-statü yaratmadan çözülebileceği ifade edilmiştir.
5. Yetkin-Yetkili mühendislik uygulamalarının akademik yeterlilik sorununu çözmediği, bunun çözülmesi için parasız, bilimsel ve demokratik; teori ile pratiği birleştiren bir eğitimin zorunlu olduğu belirtilmiştir.
6. Genç mühendislerin nesneliliği olmayan bir “staj” sürecine tabi tutulmasının, mühendislerin ucuz işgücü olarak kullanılmasına yol açacağı, bu açıdan emeğin ve mesleğin çıkarlarıyla çeliştiğine değinilmiştir.
7. AB ve GATS süreciyle mühendislik hizmetlerinin piyasaya açıldığı, kar anlayışına endekslendiği, böylece mühendislik hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmediği aksine dışa bağımlılaştırıldığı belirtilmiştir. TMMOB’nin de bu uygulamalarla yeniden yapılandırılması ve muhalif kimliğinden arındırılmasının amaçlandığı vurgulanmıştır.
8. Yeni açılan taşra üniversitelerinin de etkisiyle işsizliğin daha da arttığı, yetkin-yetkili mühendislik uygulamalarının iddia edildiği gibi istihdam ve işsizlik sorunun çözmediği, yalnızca iş bulma kıstaslarını yükselttiği belirtilmiştir. İstihdam sorununun ülkenin ve emekçilerin çıkarlarını gözeten planlı bir sanayileşme ile çözülebileceği belirtilmiştir.
9. Yetkin-yetkili mühendislik uygulamalarının “yetkin olmayan” mühendisleri ara eleman konumuna düşüreceği, sermayeye ucuz işgücü yaratacağı,

diplomalardan mühendislik unvanının kaldırılmasının mühendislik öğrencilerine dönük bir hak gaspı anlamına geldiği vurgulanmıştır.

10. Mühendislik hizmet alanlarındaki sorunun teknik bilgi ve beceri düzeyine indirgenemeyeceğine, piyasa ekonomisinin bilgi ve beceri düzeyinden görece bağımsız olarak hizmet kalitesini düşürdüğü ifade edilmiştir. Çokça kullanılan 17 Ağustos 1999 Depremi'nin örnek verildiği konuşmalarda, binaların yıkılma sebebinin mühendislerin yetersizliği değil sermayenin kar hırsı ve kamu denetiminin olmaması olduğu belirtilmiştir.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
BURSA PANEL / FORUMU”
21 Mart 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği “Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı” kapsamında “Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu”, EMO Bursa Şube etkinliği olarak 21 Mart 2009 Cumartesi günü As Kültür Merkezi'nde yapıldı. Yaklaşık 60 katılımcının yer aldığı Kurultayın 3. etkinliği, EMO Bursa Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Aktuğ'un açılış konuşmasıyla başladı.

Açılış konuşmasında, teknolojik gelişmeler ile EMO'nun ilişkisine bakıldığında EMO'nun TMMOB'nin önünü açan bir duruş sergilemesi gerektiğine dikkat çeken Erdal Aktuğ, yetkin, yetkili, uzman mühendislik kavramlarının tartışıldığı platformlarda üniversitelerin de bulunması gerektiğine, konunun üniversitede verilen eğitimden bağımsız düşünülmemeyeceğine ve üniversite müfredatının belirlenmesi konusunda TMMOB ile üniversite ilişkilerinin büyük önem arz ettiğine dikkat çekti.

Üç oturumdan oluşan etkinliğin birinci oturumuna EMO Onur Kurulu Başkanı Mustafa Ergun Tunarlı başkanlık etti. İlk konuşmacı olan Prof. Dr. Hayrettin Köymen, üniversitelerde mühendislik eğitiminin teorik bilgiler üzerinden şekillendiğini ve yeni mezun mühendislerin uygulama deneyiminin yetersiz olduğunu söyledi. Yurtdışındaki öğrenim programlarından örnekler verirken, ülkemizdeki öğrenim programlarıyla ilgili olarak müfredata uygulama derslerinin konulmasını önerdi. Köymen, üniversitelerde verilen mühendislik eğitiminin programlarının hedeflerinin öğrenme objektifleri ve kazanılacak beceriler olduğunu, programların hedefleri ve uygulama alanları ile ilişkilerinin oluşturulmasının ise meslek odalarının ana görevi olduğunu belirtti. Bunun başarılabilmesi için meslek odasının donanımlı olmasını, gerekli kural ve süreçleri doğru olarak tanımlamasını, profesyonel nitelikler tanımlamasının önemine dikkat çekerek sunumunu tamamladı.

İkinci konuşmacı olan Prof.Dr. Tuğrul Tankut ise ağırlıklı olarak “Neden ve Nasıl bir Yetkin Mühendislik?” sorusuna cevap aradı. “Neden ve nasıl bir Yetkin Mühendislik?” konusunu işleyen Prof.Dr. Tuğrul Tankut, yetkin mühendisin, meslek bilgisi ve yeteneği ile meslekte deneyim birikimi ile kişiliği ve etik anlayışı ile belli bir olgunluk düzeyine eriştiğini kanıtlamış bir mühendis olduğunu vurguladı. Konuşmasını, amaç, kişiler ve toplum yararına; etik

ilkelerine uygun; üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetleri üretilmesine yönelik gelişmelere katkıda bulunmaktadır ifadeleri ile sonlandırdı.

Üçüncü konuşmacı olarak Kocaeli Şube Yönetim Kurulu üyesi Avni Haznedaroğlu konuşmasına, neden ve nasıl bir yetkin mühendislik tartışmasına, 'neden şimdi' sorusunu ekleyerek başladı. GATS Anlaşması'nın çok sayıda hizmetin liberalizasyona açılmasını sağlayan bir antlaşma olduğunu, bizi ilgilendiren konunun mühendislik ve mimarlık hizmetleri ile ilgili kısım olduğunu belirttiikten sonra, II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı Kararlarına dayanılarak bu etkinliklerin yapıldığını, bugün konuşacağımız konuların (49 kişinin katılımı ile) 'yetersiz sayıda katılım' sonucu alınan kararlara dayandığını ama aynı toplantıda alınan başka kararların gündeme bir türlü giremediğini vurgulayıp; AB'deki tartışma süreci ile TMMOB içindeki tartışma takviminin aynılığına dikkat çekti. AB-GATS sürecinin, YÖK, TMMOB ve ülkemize olan etkileri üzerinde durduktan sonra 1994'den sonra ağırlık kazanan akreditasyon, ABET, MÜDEK, FEANI gibi kavramların (tanımı) üzerinden, yetkin/yetkili/uzman mühendislik konusundaki yaklaşımı ile konuşmasını bitirdi.

Öğle arasında sonra ikinci oturuma EMO Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Aktuğ başkanlık etti. İlk konuşmacı Bursa SMMMO Yönetim Kurulu Yazman üyesi Servet Kuru Serbest Muhasebecilik ve Mali Müşavirlik mesleğindeki örnek uygulamalardan bahsederek panele ışık tutmaya çalıştı. İkinci konuşmacı EMO Yüksek Onur Kurulu üyesi Sırdaş Karaboğa, yetkin/yetkili/uzman mühendisliğin EMO örgütlülüğüne yansımaları ve meslek içi eğitim uygulamaları üzerinden değerlendirmeler yaptı.

Üçüncü konuşmacı olarak EMO Yönetim Kurulu eski başkanlarından Ali Yiğit, Yetkin Mühendislik sorununun teknik bir tartışmadan çok politik olduğunu vurgulayarak, konu basitçe TMMOB Odalarının kendi meslek alanlarını düzenlemesi olarak algılanamaz dedi. YÖK'ün 2005 yılında aldığı karara gönderme yapan Yiğit, bu kararın doğruluğu yanlışlığından öte yasal dayanağı olmadığını, kararın 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasa'ya aykırı olduğunu belirtti. 3458 sayılı Yasa'nın 5. Maddesi ilgili bölümden mezun olanlara mühendis unvanlı diploma verileceğini tanımladığını, yani YÖK'ün kararı yeni bir yasa ile desteklenmedikçe hukuken geçerli değildir tespitini yaptı. YÖK'ün aslında kendi üniversitelerinden mezun olan mühendislik fakültesi mezunlarına unvan vermeyerek; EUR-ING için aranan koşulların bir kısmını ortadan kaldırdığını vurgulayan Yiğit, özet olarak; YÖK olası bir AB üyeliği sürecinde tüm mühendis ve mimarları korumasız bırakmaktadır dedi. Konunun 'yetkinlik, yeterlilik vb' iyidir veya kötüdür

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

tartışması olmadığını bu eksenle tartışılırsa sanki yetkin olmak kötü bir şey gibi algılanabileceğini belirten Yiğit, "Oysa yetkinlik tartışmasının neye hizmet ettiği ve kimin çıkarına olduğu üstünden tartışarsak doğru noktada duruyoruz demektir. Yetkinlik tartışmasının küreselleşmenin kurumsal ayaklarından biri ve ülkemiz mühendis ve mimarları aleyhine işleyen bir süreç olduğu gerçeğinden hareket edersek Yetkin Mühendislik'e karşı oluruz" ifadeleri ile konuşmasını tamamladı.

Dördüncü konuşmacı olarak EMO Bursa Şube Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Kemal Rodoplu, bir yandan meslek içi eğitim sırasında verilen belgelerin, saygınlığı, kurumsallığı aranır ve tanınırlık durumunu başka kurum ve kuruluşlar tarafından verilen belgelendirme sistemleri ile karşılaştırırken diğer yandan MİSEM tarafından yapılan belgelerin saygınlığı, kurumsallığı aranır ve tanınırlık durumunun güçlendirilmesi ile ilgili önerilerde bulundu.

Soru ve yanıtlarla sona eren panelin ardından, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Kurultay Düzenleme Kurulu Başkanı Kurtuluş Kaya'nın yönettiği forum bölümünde konuşmacılar (yaklaşık 15 kişi) söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Meslek alanları ile ilgili olarak bilgilendirmelerin çeşitlendirilmesi gerekmekte ama belgelendirme mühendis için engel teşkil edecektir.
2. Meslek ile ilgili bilgi okul sonrası kazanılmaktadır, mesleğin saygınlığını artırmak için yetkinlik önemlidir. Diğer mesleklerde olduğu gibi mühendislikte de belgelendirme önemlidir.
3. Üye profilinin yüzde 80'ini oluşturan ücretli mühendislerle ilgili somut hiçbir çalışma yapılmamaktadır.
4. Yaşadığımız dünya gerçeklerinden kaçılmayacağından hareketle, ülke çıkarlarına zarar vermeyecek ölçüde AB'den meslekle ilgili olası yardımların alınması gerekmektedir.
5. Belgelendirme ihtiyaç duyulan alanlarda yapılmalıdır.
6. Toplum yararına yapıldığı dile getirilen uygulamaların gençleri engellememesi gerekmektedir.
7. Sorumsuzluğun ve duyarsızlığın yaygınlaşmış, halen yapılmakta olan belgelendirmede meslek etiği yok sayılmaya başlanmış ve meslek ilgili özeleştirme yapmak gerekliliği ortaya çıkmıştır.
8. Üniversitelerin içi boşaltılmaktadır.
9. Belgelendirmenin muhafazakarlık olarak değerlendirilmesine rağmen belgelendirme gereklidir.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

---

10. Yetkin mühendislik, yeni mezunların sömürüsüne yol açacaktır.
11. Usta-çırak ilişkisi çağa uygun değildir, üniversite eğitimi ile düşünen ve çözen mühendisler yaratmak gerekmektedir.
12. Yetkin mühendislik konusu politiktir, '80 sonrası mühendislerin saygınlığındaki kayıp uygulanan neoliberal politikalarla bağlantılıdır.
13. Yetkin mühendislik tartışması üniversitelerde yapılmalıdır.
14. Yetkin mühendislik belgelendirmeleri ile, mühendislik eğitimi sonrasında yeni bir eğitim süreci başlatmasına karşı çıkılmalıdır. Mühendislerin kazanımlarını diğer disiplinlere de yayacak uzmanlaşma mantığı ile hareket edilmelidir.
15. Stajların öğrencilerin eğitimini geliştirmeye yardımcı olacak şekilde, staj uygulaması için farklı bir yöntem bulunması gerekmektedir.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
İSTANBUL PANEL / FORUMU”
18 Nisan 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekreteryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO İstanbul Şube etkinliği olarak 18 Nisan 2009 Cumartesi günü İstanbul Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü Konferans Salonu'nda yapıldı. Yaklaşık 130 katılımcının yer aldığı Kurultayın 4. etkinliği, EMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erhan Karaçay ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kurtuluş Kaya'nın açılış konuşmalarıyla başladı. EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Gülşen'in oturum başkanlığı yaptığı panel bölümünde, HKMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Doç.Dr. M. Tevfik Özlüdemir, EMO İstanbul Şubesi'nden Hüseyin Yeşil ve EMO Kocaeli Şubesi Yönetim Kurulu Yazmanı H.Avni Haznedaroğlu yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik konusunda görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Yetkinlik konusunun, TMMOB ve bağlı Odaların tartıştığı bir konu olduğunu belirten Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Doç.Dr. Tevfik Özlüdemir, '90 lı yıllardan itibaren konunun kamuoyuna taşındığını vurgulayarak, özellikle İMO'nun '92 Erzincan Depremi'nden sonra ilk kez mühendis, mimar ve şehir plancıları camiasında bu konuyu gündeme getirdiğini söyledi. Özlüdemir, yeni liberal politikalarının bir parçası olarak hizmet ticaretinin serbest dolaşımının gündeme gelmesiyle birlikte, tartışmanın uluslararası ölçekte de yaygınlaşan bir tartışma başlığına dönüştüğünü dile getirdi. '99 Depremi'nden sonra hazırlanan 601 sayılı KHK ile tam anlamıyla TMMOB gündemine gelen bu bütünlüklü sürecin, hizmet üretimini mobilize etmek amacıyla bir ticaret konusu haline dönüştürülmesi ve bunun uluslararası ölçekte yer alan altyapısının düzenlenmesi ile birlikte kurgulandığını belirtti. GATS'ın bu sürecin temel başlıklarından bir tanesi olduğunu söyleyen Özlüdemir, yetkin mühendisliği, karşılıklı tanınma, mesleki yeterliliklerin tanınması, standartların geliştirilmesi ve mühendislik-mimarlık hizmetlerinin belli standartlar altında yerine getiriliyor olması şeklinde tanımladı. Sürecin önemli bir parçasının üniversiter eğitimin yani mühendislik-mimarlık eğitiminin, meslek alanlarındaki üretimi tariflerken gereken eğitimin de belirli bir ortaklığa getirilmesi gereken bir süreç olarak tanımlandığını belirterek sözlerini sürdürdü ve bu bağlamda ABET, akreditasyon, Bologna

Süreci ve eğitim sistemleri konusunda da bilgi verdi. YÖK'ün diplomalardan unvanları kaldırma kararının da bu çerçevede ele almak gerekir diyen Özlüdemir, asıl yapılması gerekenlerin, temel bir modeli almak yerine, ülkede bilim, teknoloji ve üniversiter eğitim alanında mühendislik-mimarlık eğitimi alanında bir model oluşturulmasının sağlanması, üniversite-sanayi işbirliği ile üniversitelerin piyasanın belirleyiciliğine bırakılmaması için mücadele edilmesi, üniversite eğitiminin niteliğinin arttırılması konusunda müdahil olunması ve mühendis-mimarların ürettiği hizmetler için sağlıklı bir kamusal denetim mekanizmasının oluşturulmasının savunulması şeklinde sıralayarak konuşmasını bitirdi.

EMO'da yetkin mühendisliğin değil, meslek içi eğitim ve belgelendirmenin uygulamada olduğunu belirterek konuşmasına başlayan EMO İstanbul Şube üyesi Hüseyin Yeşil, meslek içi eğitimin önemini ve gerekliliğini vurguladı. Mühendislik Mimarlık Kurultayına değinerek, kurultay sonucunda alınan kararla *"Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği"* nin kabul edildiğini belirtti. Belgelendirme ve yetkin mühendislik tartışmalarının TMMOB içerisinde '99 Depremi'nden önce, '98 yılındaki Mühendislik Mimarlık Kurultayı çalışmalarıyla başladığını söyleyen Yeşil, TMMOB içerisinde bu çalışmaların GATS'a uyum sağlama amacı ile değil, aksine düzenlemelerin üyeler için, üyelerin meslek alanları ile meslektaşlarımızı yabancılara karşı koruma niyet ve isteği ile yapıldığını belirtti. Meslek içi eğitim ve belgelendirmenin bir diğer amacı ya da sonucunu da *"örgütlenme için bir araç"* olarak değerlendiren Yeşil, belgelendirme, yetkinlik vb. konulardaki farklılıklarımız ile bir arada olmamız gerekliliği ile konuşmasını bitirdi.

GATS Anlaşması'nın çok sayıda hizmetin liberalizasyona açılmasını sağlayan bir anlaşma olduğunu, bizi ilgilendiren konunun mühendislik ve mimarlık hizmetleri ile ilgili kısım olduğunu belirttikten sonra akreditasyonu, mühendislik-mimarlık hizmetlerinin yüzde 72'sini elinde tutan 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci olarak özetleyen Haznedaroğlu, belgelendirme ve yetkin mühendisliğin II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda *"yetersiz sayıda katılım"* sonucu alındığını ve aynı toplantıda alınan başka kararların gündeme getirilmediğini vurguladı. TMMOB'de başlatılan tartışmaların Odalara gelme sürecini ve TMMOB Genel Kurulu'nda yönetmeliğin kabul edilmiş sıralamasını ortaya koyduktan sonra, TMMOB ve Odalarda işleyen süreçle AB'de işleyen sürecin paralellğine dikkat çekti. Haznedaroğlu, neden ve nasıl bir yetkin mühendislik tartışmasına *"neden şimdi"* sorusunu ekleyerek konuşmasını sürdürdü. Yetkin mühendislik uygulaması ile mühendisler arasında kastaşmanın yaşanacağını belirttikten

sonra, kamu adına kamu kurumları eliyle yapılması gereken bazı mühendislik denetimlerinin özelleştirilerek kar amacı güden şirketlere devredilmesi gibi (yapı denetimi örneği), burada da belge veren şirketler ortaya çıkacaktır diyen Haznedaroğlu, AB uyum yasaları menşesine sahip yetkin mühendislik ile eğitimin parasallaştırılması, piyasalaştırılması konusunda yeni bir adım atılacağını belirtti. Geleneklerinden ve muhalif kimliğinden sıyrılması dayatılacak TMMOB'nin, mühendislik eğitiminde söz hakkı talebinde bulunması, gerici ve ezberci eğitim sistemine karşı bilimselliği savunmasını ve kadrosuz-içi boş mühendislik fakülte ve bölümlerine karşı engelleyici olması gerektiğini söyleyerek konuşmasını bitirdi.

Soru ve yanıtlarla sona eren panelin ardından forum bölümüne geçildi. EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kurtuluş Kaya'nın yönettiği forum kısmında 20'ye yakın konuşmacı söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Deprem konusunun genç mühendisler ile ya da mühendislik bilgisi ile ilişkilendirilmesi yanlıştır.
2. Mühendislik alanlarında yaşanan sorunlar belgelendirme, yetkilendirme ile değil kamusal denetim ile çözülebilir.
3. TMMOB'nin üniversite-sanayi işbirliği adı altında eğitimin ticarileştirilmesine karşı çıkması gerekmektedir.
4. TMMOB'nin, üniversite ve sanayi işbirliğinde bilginin ve bilgi insanının ekonominin en önemli girdilerinden olduğunu belirten çalışmalara karşı bir sözünün olması gerekmektedir. TMMOB, üniversitelerin girişimci, işletmeci ve piyasacı üniversite olarak tanımlanmasına karşı çıkmalıdır.
5. Odalar ve TMMOB mühendislik tanımının piyasaya göre tespit edilmesine karşı çıkmalı ve mühendislik faaliyetinin türlerini ve alanlarını toplumun gereksinim ve beklentilerine göre belirlemelidir.
6. Asıl yapılması gereken akademik eğitimin sorgulanmasıdır, eğitim sisteminden kaynaklı sorunlar eğitim sistemi içinde çözülmelidir.
7. YÖK'ün 2005 yılında almış olduğu mühendislik diplomalarından unvan kaldırma kararına TMMOB dava açmalıdır.
8. Üniversitelerde Amerikan modeline geçiş yapılarak ve birbirine benzeyen çok sayıda mühendisi piyasa sürerek, kendi aralarındaki rekabeti artırmak ve dolayısıyla ücret düşüklüğü oluşturulmak istenmektedir.
9. İmza yetkisinin, yetkilendirmenin ya da yetkinliğin, uzmanlığın -varsa- tarif edildiği yer bugün üniversitelerdir, akademik kurumlardır. Bu anlamda yeni bir kurum tarif etmenin gereği yoktur.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

10. Akreditasyonu üniversitelerin, mühendislerin ve Odaların akreditasyonu olarak bütünlüklü ele almak gerekmektedir. Akreditasyon tabii olmak anlamına gelmektedir, karşı çıkılmalıdır.
11. Avrupa Birliği süreci, GATS süreci, yetkinlik, yetkin mühendislik, uzman mühendislik, akreditasyon, belgelendirme, yaşam boyu eğitim, ülkemizdeki üniversitelerin altyapısız ve plansız çoğalmasa, istihdam sorunu, çok sayıda mühendis mezun verilmesi gibi konuların hepsi birbirleriyle bağlantılıdır.
12. Meslek içi eğitim yapılmalıdır fakat bu eğitimleri sınav ve belgelerle iş yapma koşulu haline getirmemek gerekmektedir.
13. Belge vermenin savunulacağı yer mücadele geleneği olan TMMOB olmamalıdır. Bu süreç kaçınılmaz o zaman içinde yer alalım mantığı TMMOB'nin mantığı olmamalıdır.
14. Yetkin mühendislikten anlaşılan mühendislerin sertifikalandırılacağı, belgelendirileceğidir. Ancak mal sertifikalandırılır, belgelendirilir. Tarafımızca üretilen hizmetler, projeler maldır ve bunlar denetlenebilir, sertifikalanabilir, belgelenebilir.
15. Sanayinin ve sermayenin kendi istekleri doğrultusunda, aslında kendilerinin maliyetini karşılaması gereken eğitim faaliyetlerini, çalışanlara yıkmasını da eleştirmek gerekmektedir.
16. Yetkin mühendislik vb. projeler mühendislik alanının sermaye lehine tasfiye edilmesine yol açacaktır, bu anlamda KOBİ'ler ve küçük firmalarda yok olacaktır.
17. AB uyum sürecinde yaşanacak yabancı mühendislerin çalışma yetkileri sorununu Odalar çözmelidir.
18. Yetkin Mühendislik mesleki hakların, meslek yetkilerini, çalışma şekillerini düzenleyen bir belgelendirme şeklinde değil de akademik müfredatlar, kurslar ve sınavlar şeklinde genç mezunların önüne bir engel olursa maksadını aşacaktır.
19. Belgelendirme, mühendislik eğitiminin çetrefilli yollarla verilmesine ve paralı hale getirilmesine yol açacaktır.
20. Yetkin mühendisliğin önünü açacak uygulamaların olmadığı bir meslek içi eğitimin sürekliliği sağlanmalıdır.
21. Yönetmeliklerle tanımlanan, sınavı olmayan ve başlayan herkesin alabildiği ve bürokrasi dışında koşulları olmayan SMM belgesi yetkilendirme belge(ler)siyle bir tutulmamalıdır.
22. Meslek içi eğitim ve belgelendirmenin diğer bir amacı ya da sonucu da örgütlenme için bir araç olarak değerlendirilebileceğidir.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

---

23. Meslek içi eğitim sonrasında ya da yetkin mühendislik sürecinde, meslektaşlarımızın mühendisliğini sınavacak bir sınav biçiminden vazeçilmelidir.

24. Ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetim yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına, yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesi sağlanmalıdır.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
MERSİN PANEL / FORUMU”
16 Mayıs 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Mersin Şube etkinliği olarak 16 Mayıs 2009 Cumartesi günü Akdeniz Belediyesi Konferans Salonu'nda yapıldı. Yaklaşık 70 katılımcının yer aldığı Kurultayın 5. etkinliği, Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kamer Gülbeyaz ve İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Kurultay Düzenleme Kurulu Başkanı Kurtuluş Kaya'nın açılış konuşmalarıyla başladı. EMO Onur Kurulu üyesi Tuncay Özkul'un oturum başkanlığı yaptığı panelde, Mersin Üniversitesi öğretim üyelerinden Yusuf Zeren, Hüseyin Yeşil ve Ali Yiğit yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik konusundaki görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Mühendislik ve yetkinliğin tanımını yaparak konuşmasına başlayan Yusuf Zeren, yetkin mühendislik tartışmalarının Türkiye gündemindeki ve TMMOB içerisindeki tarihçesine kısaca değindi. AB uyum süreci ile bağlantıları, Bologna süreci ve üniversiteler arasında denklik sağlanacak süreç hakkında da bilgi veren Zeren, AB'ye girme durumunda itiraz edilemeyecek bir sürece girileceğini belirtti. Yetkin mühendislik uygulamasına karşı eleştirilerini, piyasa koşullarına terk edilmiş ve sığlaşmış bir üniversite eğitimi, her yıl çok sayıda mezun olan mühendis ve mimarların işsiz kaldığı ve kalacağı, yetkin mühendislik ölçütlerini yerine getiremeyen ve unvanını kullanamayan mühendislerin oluşacağı şeklinde sıraladı. Zeren, Türkiye'de yükseköğretimin iyileştirilmesinin gerekliliğini, akademik ortamın demokratikleştirilerek kalitenin arttırılacağı ve mezunlara mesleki tatmin sağlayacağı uluslararası tanınabilirliği hedefleyecek, mühendis ve mimarları serbest dolaşıma hazırlayacak düzenlemelerin gerekliliğini vurguladı. Üniversitelerde akreditasyon sürecine de değinen ve üniversitelerin akredite olmaları ile eğitim düzeylerinin yükseltilemeyeceğini belirten Zeren, akreditasyon sorununun çözümünün nasıl olması gerektiği konusunda tartışmaların yapılması gerekliliği ile sözlerini sonlandırdı.

EMO'da yetkin mühendisliğin değil, meslek içi eğitim ve belgelendirmenin uygulamada olduğu sözleriyle konuşmasına başlayan Hüseyin Yeşil, meslek içi eğitimin önemini ve gerekliliğini vurguladı. Meslek İçi

Eğitim, Belgelendirme ve Yetkili Mühendis uygulamasında TMMOB ve EMO sürecini de anlatan Yeşil, Mühendislik Mimarlık Kurultayına değinerek kurultay sonunda alınan kararla bir çerçeve yönetmelik olan "*Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği*"nin kabul edildiğini belirtti. Belgelendirme ve yetkin mühendislik tartışmalarının TMMOB içerisinde '99 Depremi'nden önce, '98 yılındaki Mühendislik Mimarlık Kurultayı çalışmalarıyla başladığını söyleyen Yeşil, TMMOB içerisinde bu çalışmaların GATS'a uyum sağlama amacı ile değil, aksine düzenlemelerin üyeler için, üyelerin meslek alanları ile meslektaşlarımızı yabancılara karşı koruma niyet ve isteği ile yapıldığını ve meslek ve meslektaşların güncel sorunlarının çözümü için bir girişim olduğunu belirtti. Meslek içi eğitim ve belgelendirmenin bir diğer amacı ya da sonucunu da örgütlenme için bir araç olarak değerlendiren Yeşil, belgelendirme, yetkinlik vb. konulardaki farklılıklarımız ile bir arada olmamız gerekliliği ile konuşmasını bitirdi.

Mühendisliğin tanımı ile konuşmasına başlayan Ali Yiğit, yetkin mühendislik sorununun teknik bir tartışmadan çok politik bir sorun olduğunu vurgulayarak süreci anlattı. Üniversite eğitiminden sonra ikinci kez test edilmenin gerekmediğini ve meslek odaları tarafından belgelendirme amacıyla yapılan sınavlara karşı olunması gerektiği ile sözlerine devam etti. Diplomalardan unvanın silinmesi ile *EUR-ING* için aranan koşulların bir kısmının ortadan kaldırdığını ve YÖK'ün olası bir AB üyeliği sürecinde tüm mühendis ve mimarları korumasız bıraktığını vurguladı. Konunun 'yetkinlik, yeterlilik' iydirdi ya da kötüdür tartışması olmadığını, konunun bu ekseninde tartışılması yerine yetkinlik tartışmasının neye hizmet ettiği ve kimin çıkarına olduğu üstünden bir tartışma yapılması gerektiğini belirten Yiğit, yetkinlik tartışmasının küreselleşmenin kurumsal ayaklarından biri ve ülkemiz mühendis-mimarlarının aleyhine işleyen bir süreç olduğu gerçeğinden hareket edilmesi durumunda Yetkin Mühendisliğe karşı olunmalıdır dedi. AB direktifleri ile paralel giden bu süreçte yetkinliğe ve belgelendirmeye yönelik sınava karşı olduğunu ama meslek içi eğitimin devamlılığının olması gerektiğini söyleyerek, YÖK'ün 2005 yılında almış olduğu kararın ülke mühendis-mimarlarını mağdur edeceğini belirten Yiğit, sözlerini bu kararın iptal edilmesi doğrultusunda çalışma yapılmalıdır diyerek sonlandırdı. Mersin EMO-Genç'in de bir bildiri sunduğu panel, katılımcıların görüş bildirmeleri ve soruları ile bitti. Konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Oda-üye ilişkilerinin güçlendirilmesi ve paylaşımıyla daha iyi mühendislerin yetişebilmesi amacıyla, meslek içi eğitim seminerleri, programlı hale getirilerek “Destek Eğitim Seminerleri”ne dönüştürülebilir.
2. Yetkin/Yetkili mühendislik, mevcut mühendislik eğitiminin, mühendislik mesleğinin uygulanmasında yeterli olmadığını savunan ve mezuniyet sonrasında ek bir pratik süreci zorunlu kılan belgelendirme sistemidir; yani mühendis olmak için üniversitenin ilgili mühendislik programından mezun olmanın yeterli olmayacağı bir sistemdir. Bu sebeple karşı çıkılmalıdır.
3. Üniversitelerin, iş çağına gelmiş gençlerin oyalandığı, akademisyenlerin öğretime dönüştürüldüğü, açıkça niteliksiz bir eğitimin verildiği kurumlar haline gelmesiyle Yetkin Mühendislik gündeme getirilmiştir. Çözüm kaynağında yani üniversitelerde aranmalıdır.
4. Üniversitelerde verilen eğitimin niteliksizliğinin iyileştirilmesi ve bu anlamda kendisini yenileyebilmesi için çaba gösterilmelidir.
5. Yaşadığımız topluma karşı sorumluluğumuz “iyi mühendisler yetişmesi” için mücadele etmektir. Bu mücadele, üniversitelerin gerçek anlamda “üniversite”leştirilmesi mücadelesi olmalıdır.
6. Yetkin Mühendisliğin yeni mezunları etkileyecek bir sonucu da ekonomik sömürüdür.
7. Sorunun çözümlenmesinde AB-GATS süreçleriyle ve yetkin/yetkili mühendislik uygulamalarını dayatanlarla mücadele eden, mühendislerin ve toplumun çıkarını gözetken, etik değerleri önemseyen Odalara ve TMMOB örgütlülüğüne gereksinim vardır.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
DENİZLİ PANEL / FORUMU”
20 Mayıs 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayı'na giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Denizli Şube etkinliği olarak 20 Mayıs 2009 Çarşamba günü Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Konferans Salonu'nda yapıldı. Yaklaşık 60 katılımcının yer aldığı Kurultayın 6. yerel etkinliği, EMO Denizli Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Fethi Kaya'nın açılış konuşmasıyla başladı. Şube Yönetim Kurulu Saymanı Önder Özdiçiner'in oturum başkanlığı yaptığı panelde, Orhan Örucü, Ramazan Pektaş, Seyit Ali Gürsoy ve Kurtuluş Kaya yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik konusundaki görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Üniversitelerin akreditasyonu ile konuşmasına başlayan Orhan Örucü, yetkin mühendisliğin EMO'nun gündeminde yer almadığını, onun yerine meslek içi eğitim ve belgelendirmenin varlığından bahsetti. EMO'nun, üyelerinin işlerini yapabilmelerini sağlaması amacıyla isteyen üyesini yetkilendirdiğini belirten Örucü, YÖK'ün iş alanlarındaki kısıtlamayı önlemesi amacıyla diplomalardan mühendislik-mimarlık unvanını kaldırmasının TMMOB açısından bir değişim yaratmadığını da belirtti. Akademik eğitimdeki bozulma ve çok sayıda açılan üniversitelerin programları arasındaki dengesizlik konularına da değinen Örucü, EMO'nun mühendislik alanında yapılan işin nitelikli olması için yapılan belgelendirmenin, ilgili kişinin işi yapabilirliğini üçüncü kişilere duyurulması olarak açıkladı. Belgenin geçerliliği için sınavın da şart olduğunu belirten Örucü, EMO'daki eğitimlerin ücretli olduğunu, ücretin masrafları karşılama düzeyinde tutulduğunu ifade ettikten sonra 2006-2008 yıllarında gerçekleşen bütçede gelirin 350 milyar, giderin 500 milyar olduğunu söyleyerek aradaki 150 milyar farkın EMO tarafından karşılandığını söyledi. Birçok kurum ve kuruluşta TMMOB'nin temsil edildiğini de söyleyen Örucü, ülkemizde yabancı mühendislerin çalışma koşullarını zorlaştırma adına bir direnç olarak betimlediği belgelendirmenin GATS sürecine bir engel olarak algılanması gerektiğini belirtti.

Mühendislik ve Yetkin Mühendislik tanımını yaparak konuşmasına başlayan Ramazan Pektaş, yetkin mühendisliğin dünyadaki yer alışı tartışmalarından örnekler verdi. Eğitim sisteminin eksikliklerini ve aksaklıklarını

kapatmak için yetkin/yetkili ve benzeri belgelendirme sistemlerinin kullanılmaması gerektiğini belirten Pektaş, TMMOB tarihindeki tartışmaların sürecini de anlattı. TMMOB Mimarlık Mühendislik Kurultayı'nda alınan kararlardan birisinde, Odaların üniversite eğitimlerinin yerine geçecek bir eğitim vermemeleri gerektiğinin kabul edildiğini hatırlatan Pektaş, mühendisin bilimsel, muhalif, kuşkucu, sorgulayan, araştırmacı ve yaratıcı özelliklerinin olmasının zorunlu olduğunu ancak deneyimli olmasının zorunlu olmadığını düşüncesinde olduğunu söyledi. Yetkin mühendisliğin değişik adlar altında uygulamaya sokulmak istendiğini belirten Pektaş, bu uygulama ile yalnızca ucuz işgücü sömürsü değil aynı zamanda eğitim sisteminin eksikliklerinin meşrulaştırılmasının önünü açmak anlamına geldiğini de söyledi. Meslek odalarının mesleki yönetmelikler çıkarabileceğini ama üyeleri ayrıştırıcı belge veremeyeceğini söyleyerek konuşmasını tamamladı.

Sürecin kapitalizmin bir süreci olduğunu söyleyen Seyit Ali Gürsoy, belgelendirme ve stajyer mühendisliğe karşılık gelmeyen, eksik eğitimlerin Oda olarak tamamlanması gerektiğini vurguladı. GATS ve AB sürecini aktaran Gürsoy, bu uygulamaların GATS sürecinden bağımsız bir şey olmadığını ifade ederek paralı eğitime hayır derken paralı meslek içi eğitimden ve paralı belgeden bahsetmek tutarsızlıktan başka bir anlama gelmez diyerek konuşmasını bitirdi.

Konu bağlamında *"ne konuşulduğunu, tarihçesini ve salon dışında ne olduğunun"* sorularına yanıt arayarak süreci anlamanın önemine vurgu yapan Kurtuluş Kaya, yetkin, yetkili, uzman, profesyonel mühendislik kavramları ile mühendislik eğitimi sonrası mühendisliğin icra edilebilirliğinin önüne çıkarılan engeller üzerinde durdu. Kaya, yetkin mühendislik konusunun politik bir tartışma olduğunu, tasarı ile mühendisler arasında kastaşma yaratılacağını ve yeni mühendislerin ucuz işgücü olarak değerlendirileceğini belirtti. AB-GATS süreci ile ülkemizdeki yasal mevzuatta yapılan değişiklik sürecinin örtüştüğüne dikkat çeken Kaya, YÖK'ün diplomalardan unvanların kaldırılması kararı, Mesleki Yeterlilikler Kurumu'nun kurulması, akreditasyon, yabancı mühendislerin çalışma koşulları hakkındaki kanun ve TMMOB içindeki yetkin/yetkili mühendislik uygulamalarının bütünlüklü değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. Kaya, her sorunun kendi içinde çözülmesi gerektiğini, eğitim sistemindeki sorunların eğitim sistemi içinde ancak çözülebileceğini, Oda'nın asli işinin üyesini denetlemek olduğunu söyleyerek konuşmasını tamamladı.

Soru ve yanıtlarla sona eren panelin ardından forum bölümüne geçildi. Denizli Şube Yönetim Kurulu Saymanı Önder Özdiçiner'in yönettiği forum

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

---

kısımında konuşmacılar söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Belgelendirmenin sihirli bir değnek gibi sunulması yanlıştır, belgelendirme ile sorunlar çözülemeyecektir.
2. Belgelendirme kaliteli bir üretim ve hizmet sağlıyor olması nedeniyle uygulanmalıdır.
3. Yetkin Mühendislik uygulamasındaki sınavla yeni bir KPSS süreci yaşanacaktır.
4. Yetkin mühendislik ve meslek içi eğitim ayrı konulardır. Meslek içi eğitime değil, sınava karşı olmamız gereklidir. Ayrıca sınavın neyi ölçtüğü sorgulanmalıdır.
5. Zorunlu staj benzeri uygulamalara karşı çıkılmalıdır.
6. Yetkin mühendisliğe karşı çıkılmalıdır.
7. Üniversitelerimiz kendisini yenileyebilmelidir.
8. Belgelendirme ve stajyer mühendisliğe denk düşmeyecek şekilde, Oda olarak üyelere eğitimler verilmesi gerekmektedir.
9. Bilimsel eğitimin yeri olan üniversitelerin içi boşaltılarak, Odalarımızın bilimsel eğitim sorumluluğunu üstlenme isteğinin, kendisine ve bilimselliğe olan toplumsal güveni sarsacağı düşünülmelidir.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
İZMİR PANEL / FORUMU”
23 Mayıs 2009**

Sekretaryasını EMO İstanbul Şubesi'nin üstlendiği “Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı” kapsamında EMO İzmir Şubesi tarafından Tepekule Sergi ve Kongre Merkezi Ege Salonu'nda “Kurultaya Giderken İzmir Şube Etkinliği”, 7. etkinlik olarak 25 Mayıs 1993 tarihinde hayatını yitiren İzmir Şube 19. dönem Yönetim Kurulu üyesi Nihat Özgül adına düzenlendi. Etkinlik Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Gülşen'in açılış konuşması ve Nihat Özgül'ün özgeçmişini aktarmasıyla başladı. Gülşen, kurultay ve yerel etkinlikler hakkında genel bilgilendirmede bulunduktan sonra, İzmir yerel etkinliğinin biçimi hakkında bilgi vererek panel yöneticisi ve konuşmacıları masaya çağırdı. Panel yöneticiliğini Mustafa Küçük'ün yaptığı, Prof. Dr. Acar Savacı, Hüseyin Yeşil ve Kurtuluş Kaya'nın panelist olarak katıldığı etkinliğin ilk bölümünün ardından, yöneticiliğini Mehmet Güzel'in yaptığı forum bölümüne geçildi ve katılımcılar görüşlerini dile getirdi. Etkinliğe yaklaşık 60 kişi katıldı.

Panel bölümünde ilk konuşmayı Hüseyin Yeşil yaptı. Hüseyin Yeşil konuşmasında EMO'da yetkin mühendislik uygulamasının olmadığını, belgelendirme ve meslek içi eğitimin olduğunu söyledi. Kapsam olarak sadece SMM'leri ilgilendiren bir mesele olduğunu vurguladı. I. Mühendislik-Mimarlık Kurultayı'ndan, *FEANI*'den ve *ABET*'ten söz etti. Lisans eğitiminin mesleki yetkinlik için yeterli olmadığını söyledi. *AB*'nin mesleki tanınırlık kavramını kendi mühendislerinin rahat çalışması için istediğini, *FEANI*'nin serbest çalışan mühendislerin örgütü olduğunu ve 1960'larda TMMOB'nin *FEANI*'ye üye iken daha sonra çıkarıldığını aktardı. *EUR-ING*, *MÜDEK* kavramlarından bahsettikten sonra EMO'daki belgelendirme ve meslek içi eğitim hakkında bilgilendirmelerde bulundu. Meslek içi eğitimin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini, meslek içi eğitimin eksiklikleri olduğunu söyledi. Meslek içi eğitimin akademik eğitim olmadığını ve topluma verilen hizmetin kalitesini aktarmak için uygulandığını vurguladı. Belgelendirmenin kölelik düzenini kaldıracağını ifade etti. SMM Belgesi'nin ise 1970'lerden beri verilen bir belge olup sadece idari bir belge olmadığını söyledi. Yetkin Mühendislik tartışmasının 1998'de İMO'da, depremden daha önce başladığını ancak depremin çalışmaları etkilediğini söyledi. 1979'daki yetkinlik tartışmalarının başlangıç olarak kabul edilebileceğini söyleyen Yeşil, tarihçe hakkında da bilgilendirmelerde bulundu.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

Son olarak Orman Mühendisleri Odası'nın yasasına karşı çalışılması gerektiğini belirterek konuşmasını tamamladı.

Daha sonra söz alan Kurtuluş Kaya, Kurultayın ana amacının bu tartışmanın özgür bir ortamda gerçekleştirilmesini sağlamak olduğunu söyleyerek konuşmasına başladı. “Yetkin olmak” ve “Yetkin Mühendislik” kavramlarının birbirinden farklı olduğunu, 1979’da söylenmek istenen yetkinlik kavramının yetkin mühendislik olmadığını ve mühendislerin yetkin olması gerektiği, ancak yetkin mühendisliğin farklı bir kavram olduğunu söyledi. Belgelendirmenin sadece serbest mühendislik alanına yönelik olmadığını, şu andaki uygulama bu yönde olsa bile, tartışılan kapsamın sadece bu olmadığını aktardı. Küresel kapitalizmle “bir kere masaya oturmanın” kişileri sürecin bir parçası yaptığını, yetkin mühendislik ve belgelendirmenin ulusal, uluslararası süreçler, istihdam ve eğitim çerçevesinde tartışılması gerektiğini vurguladı. Yetkin mühendislik, profesyonel mühendislik gibi kavramların *AngloSakson* mühendislik geleneğinin bir uygulaması olduğunu ve Türkiye’de 1980 sonrası eğitim modelinin *AngloSakson* eğitim modeline dönüştürüldüğünü belirtti. Temel soru yetkin mühendislik hangi ihtiyaçtan doğmuştur sorusudur dedikten sonra, *GATT*, *GATS* anlaşmalarını bilmeden bu tartışmaları yürütmenin doğru olmadığını, belgelendirme ve akreditasyonun *GATT* ve *GATS*’ın doğrudan bir yansımaları olduğu, tüm alanlarda hızlı bir dönüşümün yaşandığını (sağlık örneği) söyledi. *GATS* sürecinden, diplomalardan mühendislik unvanının kaldırılmasından, 2007 yılında oluşturulan yabancı mühendislerin çalışmasını düzenleyen yasa tasarısından, Mesleki Yeterlilik Kurumu’ndan, *AB* ve *GATS* kapsamında tüm alanların yeniden tanımlanmasından (*AB* çıkarına tek taraflı), eğitim ayağının 1980 sonrası ticarileştirildiğinden (vakıf-özel üniversiteler), kontenjan fazlalığından, istihdam-eğitim eksikliklerinden, istihdamın mühendislik bilgisinin uygulandığı yerler (*Ar-Ge*, üretim) olmadığından, mühendislere biçilen ara teknik eleman misyonundan söz etti. Yetkin Mühendislik uygulamasının *EMO*’da olmadığını ama *TMMOB*’nin diğer birimlerinde (*Orman*, *İnşaat*) olduğunu, zorunlu staj, sözlü-yazılı ve etik sınavlar olduğunu belirttikten sonra “savunmuyoruz söyleminin” bize bir sorumluluk yüklediğini söyledi. Meslek içi eğitime karşı olunmadığını, ama meslek içi eğitimden ne anlaşıldığının önemli olduğunu söyleyip, mühendislik icrasının denetlenmesinin gerekliliğini aktardı.

Son olarak söz alan Prof. Dr. Acar Savacı toplumsal sorumluluklarımız olduğunu, bu bağlamda toplumların ve doğanın sömürülmediği insanca yaşam tasarımına katkıda bulunmak gerektiğini söyledi. Emperyal güçlerin eğitimi ele geçirdiğini belirttikten sonra Türkiye’de eğitim ile ilgili olarak dönüşümlerden

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

örnekler verdi. TÜBİTAK, sınavlar, yeni üniversiteler ve bütün yanlış uygulamalardan söz etti.

Soru ve yanıtlarla sona eren panelin ardından, EMO Onur Kurulu üyesi Mehmet Güzel'in yönettiği forum bölümünde 20'ye yakın konuşmacı söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Mühendislik hayatının izlenebilirliğinin sağlanması (üyenin sicilinin tutulması) gerekmektedir.
2. Üniversite eğitim düzeyi iyileştirilmelidir.
3. Teknolojiyi yakalayabilmek için ömür boyu, gereksinim duyan her üyeye eğitim verilmelidir.
4. Meslek içi eğitimlerin kapsamı genişletilmelidir.
5. Belgelendirme kamusal alanlara yansıtılmamalıdır.
6. Odalar denetleme mekanizması işlevini sağlamalıdır.
7. Oda gündeminde yer almayan Yetkin Mühendislik tartışılmamalıdır.
8. Teknoloji üniversitelerinden mezun olacıklara karşı oda bir tavır oluşturmamalıdır.
9. Üyeliğin artırılması gerekmektedir.
10. Üyelerin odaya gelişlerini ve sorunlarını oda ile paylaşımlarının sağlanması gerekmektedir.
11. Diplomanın değersizleştirilmesine karşı çıkılmalıdır.
12. Üniversitedeki yetersiz eğitimleri gidermek için belge verilmemelidir. Gereken düzenleme üniversitelerde yapılmalıdır.
13. AB-GATS süreci içerisinde meslek alanlarımız oluşturulmalıdır.
14. Usta-çırak ilişkisinin daha disiplin ve akademik biçime dönüşmesiyle birlikte yetkinlik/uzmanlık kavramlarının bu boyut içerisinde tartışılması gerekmektedir.
15. Eğitim sistemini değiştirerek mezun olan mühendislerin yetkinliği çözümlenebilir.
16. Yetkin mühendislik uygulaması yerine uygulama ihtiyacı üniversite eğitimi çerçevesinde 4+1 (eğitim+staj) şeklinde çözümlenebilir.
17. Yetkin mühendislik sürecini doğru kişilerle, doğru bir çözüm oluşturmak için tartışmak gerekmektedir.
18. Asıl görevimiz mesleğe yeni başlayan mühendislerin çalışma hayatlarında nasıl ilerleyeceklerini düzenlemek ve çalışma hayatlarının rotasını çizmek olmalıdır.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

---

19. Mühendislik hayatının yeniden düzenlenmesine yanıt aradığımızdan yurtdışında çalışmanın gerektirdikleri ve eğitim ayrı bir çalışma ve tartışma olmalıdır.

20. Yetkin mühendislik konusu örgütün gerçek ve güncel bir sorunu olarak gündemde yer almamaktadır, ayrıca konunun tartışılması sürecinde bu konu üzerinden taraftar elde etmeye çalışan kişi ve gruplar tarafından öğrenciler kullanılmamalıdır.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
ADANA PANEL / FORUMU”
30 Mayıs 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Adana Şube etkinliği olarak 30 Mayıs 2009 Cumartesi günü İskenderun Belediyesi Meclis Salonu'nda yapıldı. Yaklaşık 70 katılımcının yer aldığı Kurultayın 8. etkinliği, EMO Adana Şubesi İskenderun Temsilcisi Nazım Çulha ve İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Kurultay Düzenleme Kurulu Başkanı Kurtuluş Kaya'nın açılış konuşmalarıyla başladı. EMO Onur Kurulu üyesi Tuncay Özkul'un oturum başkanlığı yaptığı panelde, Mersin Üniversitesi öğretim üyelerinden Yusuf Zeren, Mahir Ulutaş ve Avni Haznedaroğlu yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik konusundaki görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Mühendislik ve yetkinliğin tanımını yaparak konuşmasına başlayan Yusuf Zeren, yetkin mühendislik tartışmalarının Türkiye gündemindeki, TMMOB ve bağlı Odalarındaki tarihçesine kısaca değindi. AB uyum süreci ile bağlantıları, Bologna Süreci ve üniversiteler arasında denklik sağlama süreci hakkında da bilgi veren Zeren, AB'ye girme durumunda itiraz edilemeyecek bir durumda olunacağını belirtti. AB-GATS sürecini, YÖK'ün diplomalardan unvanları kaldırma kararını, FEANI'nin EUR-ING uygulamasını hizmetlerin serbest dolaşımı çerçevesinde değerlendiren Zeren, ülkemizdeki sürecinde buna paralel geliştiğini belirtti. Ayrıca, Türkiye'de yükseköğretimin iyileştirilmesinin ve akademik ortamın demokratikleştirilerek kalitenin arttırılacağını ve mezunlara mesleki tatmin sağlayacağı uluslararası tanınabilirliği hedefleyecek mühendis-mimarların serbest dolaşıma hazırlayacak düzenlemelerin gerekliliğini de vurguladı. Üniversitelerde akreditasyon sürecine de değinen ve üniversitelerin akredite olmaları ile eğitim düzeylerinin yükseltilemeyeceğini dillendiren Zeren, akreditasyon sorununun çözümünün nasıl yapılması konusunda da tartışmaların yapılması gerekliliğini belirtti. 80'lere kadar üniversitelerdeki mühendislik eğitiminin iyi olduğunu vurgulayan Zeren, yetkin mühendislik değil yetkin üniversite istenmelidir görüşü ile konuşmasını tamamladı.

Mühendisliğin tanımı ile sunumuna başlayan Mahir Ulutaş, meslek içi eğitimin ve belgelendirmenin önemini ve gerekliliğini vurguladı. GATS ve

hizmetlerin ticarileşmesinin üzerinde duran Ulutaş, EMO olarak meslek alanlarımızı düzenleme, sınıflandırma ve kamu sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği yerlerde denetim ve yetkilendirme yapıldığını belirtti. Mühendis Odalarının üyelerinin haklarını ve mühendislik mesleğinin evrensel onurunu korumak ve meslek alanlarını kamu yararına düzenlemek görevi olduğunu vurguladı. Mezuniyet ile edinilen sınırsız yetkinin de, yeni mezunlara zorunlu çalışma öngören uygulamaların da yanlış olduğunu belirten Ulutaş, meslek alanlarının tanımlanması ve düzenlenmesi gerekir diyerek konuşmasını tamamladı.

GATS Anlaşması'nın çok sayıda hizmetin liberalizasyona açılmasını sağladığını, bizi ilgilendiren konunun mühendislik ve mimarlık hizmetleri ile ilgili kısım olduğunu belirten Avni Haznedaroğlu, akreditasyonu mühendislik-mimarlık hizmetlerinin çoğunluğunu elinde tutan büyük emperyalist ülkelerin kontrolüne geçme süreci olarak özetledi. TMMOB'de başlatılan tartışmaların Odalara yansımalarını ve TMMOB ve Odalarda işleyen süreçle AB'de işleyen sürecinin aynı zamanlara denk geldiğine dikkat çeken Haznedaroğlu, neden ve nasıl bir yetkin mühendislik tartışmasına "*neden şimdi*" sorusunu ekleyerek konuşmasını sürdürdü. Yetkin mühendislik uygulaması ile mühendisler arasında kastaşma yaratılacağını belirttikten sonra Haznedaroğlu, yetkin mühendislik ile eğitimin parasallaştırılması, piyasalaştırılması konusunda yeni bir adım atılacağını belirtmiştir. Bu süreçte geleneklerinden ve muhalif kimliğinden sıyrılması dayatılacak TMMOB'nin, mühendislik eğitiminde söz hakkı talebinde bulunması ve alt yapısız mühendislik bölümlerine karşı engelleyici olması gerektiğini söyledi. Mühendislik eğitiminden kaynaklı sorunların çözümünün üniversitelerde olduğunu, yetkin üniversite talebine ek olarak istihdama uygun bölümler açılması talebi ile de konuşmasını tamamladı.

Panelin ardından, Adana Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Ekrem Gültekin'in yönettiği forum bölümünde 20'ye yakın konuşmacı söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Yetkin mühendislik ve benzeri uygulamalar uluslararası uyum yani AB-GATS süreci ile beraber gündeme gelmiştir. Uluslararası dayatmalara karşı çıkılmalı ve meslektaşlarımızla dayanışma savunulmalıdır.
2. Mühendislik eğitimi ile ilgili sorunlar kaynağında yani üniversite içinde çözülmelidir. Bu sebeple yetkin mühendislik değil yetkin üniversite savunulmalıdır.
3. Odalar tarafından meslektaşlara kurslar, seminerler verilmelidir fakat amaç bilgilendirme olmalıdır, belgelendirme değil.

4. Mühendislerin kişisel gelişimi iyi bir eğitim sonrası kişisel olarak gerçekleştirilen bir süreçtir. Bu sebeple altyapısı tamam üniversitelerde eğitim-öğretim yapılması için çaba gösterilmelidir.
5. Mesleğin icrasında asıl olan denetimdir. Mühendislik uygulamalarındaki sorunlarda denetim ile çözülebilir.
6. Yetkin mühendislik ve benzeri uygulamalar konusunda TMMOB içerisinde kafa karışıklığı yaşanmakta bir bütünlük bulunmamaktadır.
7. Üniversitelerin ticarileştirildiği, beyin göçünün yaşandığı bir dönemde TMMOB olarak safımızı netleştirmemiz gerekmektedir. Üniversitelerde bilimsel eğitim ve fırsat eşitliği savunulmalıdır.
8. Yetkin mühendislik gibi çıraklık tarifinin yapıldığı uygulamalar emek sömürsüne yol açacaktır.
9. Ortaöğretimden itibaren öğrenciler sürekli sınavlardan geçmektedir. Yetkin mühendislik, mühendislik alanının KPSS'si olacaktır, buna karşı çıkılmalıdır.
10. Yetkin mühendisliğe de, bir-iki günlük eğitimler sonucu yapılan belgelendirmeye de karşı çıkmak gerekmektedir.
11. Bir mühendis sürekli kendini geliştirmeye açık tutmalıdır fakat üniversite sonrası yeni bir süreç tariflenmesine gerek yoktur.
12. Üniversitelerimiz daha aktif olmalı ve kendisini yenileyebilmelidir. Asistanların sorunlarından altyapı sorunlarına, akademik kadro yetersizliklerinden üniversitelerin tek tipleştirilmesine kadar birçok sorun yaşanmaktadır. Fakat bunun sonucu çıkan sorunlar öğrencilerde aranmamalıdır.
13. Üniversitelerdeki öğretim elemanı açığının giderilmesi için yüksek lisans, doktora teşvikleri yapılarak akademik eğitimin önü açılmalıdır.
14. Mühendislik eğitiminin temeli ortaöğretim kurumlarından itibaren atılmalıdır.
15. Öğrencilerin uygulama eksikliklerini giderecek stajlar daha aktif ve verimli hale getirilmelidir.
16. Odalar tarafından seminer, meslek içi eğitim çalışmalarına önem ve öncelik verilmelidir.
17. Mühendislik eğitimindeki uygulama ihtiyacı gene eğitim sistemi içerisinde çözülmelidir. Bunun için bir eğitim reformu talep edilmelidir.
18. Elektrik-Elektronik gibi çok dallı bölümler yerine uzmanlaşma-branşlaşma çalışmalarının üzerinde durulmalıdır.
19. TMMOB üniversiteler ile işbirliği içinde mühendislik eğitim sürecine doğrudan müdahil olmalıdır.

**“YETKİN MÜHENDİSLİK KURULTAYI
SAMSUN PANEL / FORUMU”
6 Haziran 2009**

EMO İstanbul Şubesi'nin sekretaryasını EMO adına üstlendiği "Yetkin, Yetkili, Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı" kapsamında "Yetkin Mühendislik Kurultayına giderken Yetkin Mühendislik panel ve forumu", EMO Samsun Şube etkinliği olarak 6 Haziran 2009 Cumartesi günü Türk-İş Eğitim ve Kültür Merkezi'nde yapıldı. Yaklaşık 30 katılımcının yer aldığı Kurultayın 9. etkinliği, EMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Suat Yılmaz'ın açılış konuşmasıyla başladı. EMO Samsun Şube üyesi İrfan Şenlik'in oturum başkanlığı yaptığı panelde, 19 Mayıs Üniversitesi öğretim üyelerinden ve EMO Samsun Şube üyesi Güven Önbilgin ve EMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kurtuluş Kaya yaptıkları konuşma ve sunumlarla Yetkin Mühendislik konusundaki görüş ve düşüncelerini aktardılar.

Mühendislik eğitiminde temel kavramların verildiğini, işin iş başında öğrenileceğini belirterek konuşmasına başlayan Güven Önbilgin, güvenilir oluşumlarca yapılacak uygulama belirleme sınavları sonucu mühendis unvanının sorumlu olarak kullanılması yetkisinin verilmesi gerektiğini dile getirdi. Yetkin mühendisliği, mühendislik uygulama ve mühendislik alanlarının düzenlenmesi olarak tanımlayan Önbilgin, üniversitelerin bölümlerinin iyi eğitim verebilme yapısına ve uygulama alanlarına yararlı mühendis verme durumuna bakılması gerektiğini söyledi. Yetkin mühendisliğin, akredite edilemeyen programlardan mezunların yetkin olamayacaklarından hareketle, zaman içerisinde bu üniversite programları tasfiye edilerek eğitimin iyileştirici etkisi olacağını da belirten Önbilgin, yetkin-yetkili mühendisliğin mantık, akılcılık ve meslek açısından değerlendirildiğinde Türkiye'de uygulanması gerekir diyerek sözlerini tamamladı.

Kurtuluş Kaya ise yetkin, yetkili, uzman mühendislik tartışmasının üç ana başlığının yetkin mühendislik, mesleki yeterlilik ve meslek içi eğitim olduğunu belirterek sözlerine başladı. Konunun TMMOB gündemine gelişini ve AB ayağını aktaran Kaya, tasarı ile mühendisler arasında kastlaşma yaratılacağını ve yeni mühendislerin ucuz işgücü olarak değerlendirileceğini belirtti. Mühendislik uygulama alanlarının düzenlenmesinin yanı sıra mühendislik uygulama alanlarında denetimlerin gerekliliğini belirten Kaya, bilmek ile uygulamak arasındaki farka dikkat çekti. TMMOB'ye bağlı Odaların görevinin üyelerinin bilgilerini ölçmek değil, üyelerinin sicilini tutma, mesleki

eğitimi ve iş uygulamalarının denetimi yapmak olduğunu belirtti. Yetkin Mühendisliğin eğitim, istihdam, AB-GATS süreci ve ulusal süreç ile beraber değerlendirilmesi gerektiğini söyleyerek, yetkin mühendislik ve benzeri uygulamalara karşı çıkılması gerektiğini belirterek konuşmasını bitirdi.

Soru ve yanıtlarla sona eren panelin ardından, Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Kurultay Düzenleme Kurulu üyesi Muammer Özdemir'in yönettiği forum bölümünde konuşmacılar söz alarak düşüncelerini aktardılar. Forumda konuşmacıların görüş bildirimleri aşağıdaki gibidir:

1. Yetkin mühendislik uygulamalarına karşı çıkılmalıdır fakat EMO'da böyle bir uygulama yoktur. EMO'da kamu güvenliğini ilgilendiren konularda yetkilendirme yapılmaktadır.
2. Yaşam boyu eğitimin sürmesi gerektiğinden meslek içi eğitim olmalıdır, savunulmalıdır. Ancak sadece belgelendirmeyi amaçlayan kısa süreli eğitimler sorunu çözmeyecektir.
3. Oluşacak sorunları ve engelleri aşmak adına sadece belge vermek çözüme götürmeyecektir. Sorun kaynağında, üniversitelerde çözülmelidir.
4. Bu konuya uluslararası koşullarının dayatması olarak bakmak yerine sorunu çözümlenici yaklaşımlar ve karşı çıkışlarımız olmalıdır. Dayatmalara karşı çıkma sorunu ile mühendislik çalışmalarının birbirinden ayrılması gerekir.
5. TMMOB örgütlü olarak yeni mezunları hayata alıştırmamanın çözümünü bulmalıdır.
6. Verimlilik ve kalite açısından olumlu ancak belge ticaretine dönüşme riski vardır. Yetkilendirenin yetkisi ve yeni mezunlar açısından değerlendirildiğinde olumsuz bir sonuç ortaya çıkmaktadır.
7. Yetkin mühendisliğe karşı çıkılmalı sorun eğitim sürecinde çözülmelidir. Ayrıca üniversite eğitimi sonrası yeni bir sınav süreci olacaksa, sınavın ölçütünün de ne olacağı iyi saptanmalıdır.
8. Asıl sorun istihdam sorunudur, bu açıdan yetkin mühendislik olumlu bulunmamalıdır.
9. EMO örgütlülüğü içerisinde belgelendirme ile yüzleşilmelidir, verilen belgelerin ne derece denetlenebiliyor olmasına bakılıp süreç buna göre değerlendirilmelidir.
10. Halen belgelendirilmiş üyelerin, piyasa koşulları demeden etik davranmaları gerekmektedir. Etik davranmama durumu Yetkin Mühendislik için de sürecektir. Belgelendirmenin üye lehine bir şekilde kullanılması ve verilen belgelerin aranılır hale getirilmesi gereklidir.
11. Etik anlayış içerisinde meslek alanları düzenlenmelidir.

Yetkin Mühendislik Yerel Etkinlikler Sonuç Bildirgeleri

---

12. Yetkin mühendislik konusu, üniversiteler, yasalar, yönetmelikler ile birlikte tartışılmalıdır. Yani sistemin bütünlüklü ele alınıp tartışılması gereklidir.
13. İhtislaşma yapıcı olmalı ve bir bütün içinde değerlendirilmelidir.
14. MİSEM eksiklikleri olmakla beraber olumlu bir uygulamadır.